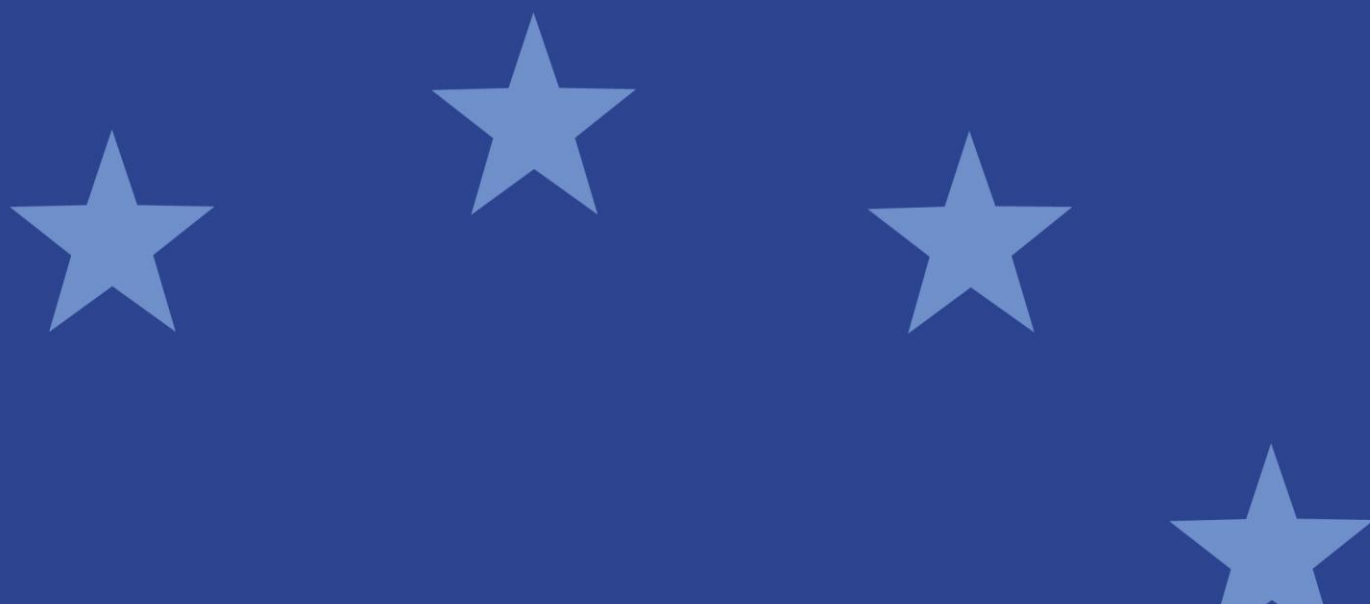

Sprawozdanie roczne ESMA 2015

Słowo wstępne przewodniczącego

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) w momencie opublikowania niniejszego sprawozdania rocznego będzie obchodził piątą rocznicę powstania. Patrząc wstecz na ubiegłe pięć lat, a zwłaszcza na rok 2015, można stwierdzić, że ESMA poczyniła istotne kroki pod względem realizacji swojej misji polegającej na zwiększaniu ochrony inwestorów oraz promowaniu stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków finansowych poprzez szereg środków, a mianowicie ocenianie ryzyka dla inwestorów, rynków i stabilności finansowej, utworzenie jednolitego zbioru przepisów, promowanie konwergencji praktyk nadzorczych oraz nadzorowanie agencji ratingowych i repozytoriów transakcji. ESMA jest obecnie powszechnie rozpoznawana jako organ regulacyjny rynków UE, przy czym nadal buduje i wzmacnia tę pozycję poprzez swoje różne obszary zadaniowe.

W pierwszych latach istnienia ESMA skupiono się na wdrażaniu zmian regulacyjnych i nadzorczych, aby zapewnić bardziej odporny system finansowy. Kluczowe obszary, w których ESMA poczyniła postępy, obejmowały jej obecnie dobrze ugruntowany nadzór nad agencjami ratingowymi, daleko posunięte prace nad tworzeniem jednolitego zbioru przepisów oraz zwiększanie konwergencji praktyk nadzorczych między państwami członkowskimi. Patrząc na nowe i zaktualizowane przepisy, które już wprowadzono lub które wkrótce zostaną wdrożone, można odczuć, że powstaje spójniejszy europejski jednolity rynek papierów wartościowych – rynek, który będzie bardziej przejrzysty, w większym stopniu zintegrowany i bezpieczniejszy dla inwestorów, co z kolei przyczyni się do wzrostu gospodarczego.

Jednolity zbiór przepisów opracowany przez ESMA na potrzeby rynków papierów wartościowych obejmuje wiele różnych obszarów, w tym zarządzanie aktywami, firmy inwestycyjne, instrumenty pochodne, systemy obrotu, agencje ratingowe i prace przygotowawcze dotyczące przejrzystości produktów (PRIIP). Sprawozdawczość w zakresie instrumentów pochodnych i nadzór ESMA nad repozytoriami transakcji zwiększyły przejrzystość unijnego rynku instrumentów pochodnych, co przyniesie korzyści inwestorom z całej Unii. ESMA w dużym stopniu wzmocniła również swoje zdolności w zakresie identyfikowania ryzyka dla ochrony inwestorów i stabilności finansowej. Nasz nadzór nad agencjami ratingowymi jeszcze bardziej dojrzał i po raz pierwszy nałożyliśmy grzywnę na nadzorowany podmiot. Wszystkie te działania stanowią część racji bytu ESMA.

W trakcie całej swojej działalności ściśle współpracowaliśmy z Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską i Radą Europejską, aby osiągnąć nasze cele w zakresie poprawy ochrony inwestorów oraz zapewnienia stabilności i prawidłowego funkcjonowania rynków finansowych. Specjalnie na potrzeby naszych działań związanych z jednolitym zbiorem przepisów zapewniliśmy regularny dialog z Parlamentem i Radą, aby zagwarantować spójność między opracowanymi przez nas projektami standardów a prawodawstwem uzgodnionym przez współprawodawców. Współpracowaliśmy również ściśle w ramach Wspólnego Komitetu z innymi urzędami nadzoru – EUNB i EIOPA. Pod przewodnictwem EIOPA działania Wspólnego Komitetu koncentrowały się w szczególności na ochronie konsumentów i międzysektorowej ocenie ryzyka.

Pakiet MiFID II jest jak dotąd najważniejszym uregulowaniem, jakie ESMA kiedykolwiek podjęła. Stanowi również największą od dekady zmianę europejskiego obrotu papierami wartościowymi oraz zmieni sposób funkcjonowania rynków wtórnych, sprawiając, że staną się efektywniejsze, bezpieczniejsze i bardziej przejrzyste dla inwestorów. MiFID II zwiększy również ochronę inwestorów poprzez na przykład poprawę zarządzania opracowywaniem produktów finansowych oraz zapewnienie, aby ich sprzedaż była bardziej przejrzysta i dostosowana do potrzeb użytkowników końcowych. Znaczenia MiFID II nie należy bagatelizować. Przepisy opracowane przez ESMA w ramach MiFID II w 2015 r. po wdrożeniu sprawią, że większość produktów niekapitałowych zostanie objęta solidnym systemem regulacyjnym, a znaczna część obrotu poza rynkiem regulowanym zostanie przeniesiona na

platformy regulowane. Ponadto standardy ESMA w zakresie przeciwdziałania nadużyciom na rynku wzmocnią istniejące ramy zwalczania nadużyć na rynku poprzez rozszerzenie zakresu tych ram na nowe rynki, platformy i zachowania. Opracowane przez ESMA przepisy rozporządzenia w sprawie rozrachunku papierów wartościowych i centralnych depozytów papierów wartościowych zapewnią, aby centralne depozyty papierów wartościowych były bezpieczne, efektywne i właściwe. Wraz z nowymi przepisami dotyczącymi czynności posttransakcyjnych (EMIR), nadużyć na rynku (MAR) i depozytariuszy papierów wartościowych (rozporządzenie w sprawie rozrachunku papierów wartościowych i centralnych depozytów papierów wartościowych) pakiet MiFID II stanowi centralny element pokryzysowych reform rynków finansowych zainicjowanych przez państwa grupy G-20 w Pittsburghu i efekt ponad dwóch lat ciężkiej pracy ESMA.

We wszystkich tych działaniach dotyczących jednolitego zbioru przepisów wykorzystano dane i informacje zwrotne przekazane przez wiele różnych zainteresowanych stron w trakcie konsultacji, wysłuchań i udziału w naszej Grupie Interesariuszy z Sektora Giełd i Papierów Wartościowych oraz konsultacyjnych grup roboczych. Chciałbym podziękować wszystkim zainteresowanym stronom za ich cenny wkład w prace ESMA.

Kierowanie ESMA w pierwszych latach jej działalności było wyjątkowym doświadczeniem i czuję się zaszczycony, że Rada Organów Nadzoru i Parlament Europejski powierzyły mi poprowadzenie ESMA w kierunku nowego etapu jej rozwoju. W przyszłości ESMA przeniesie nacisk z tworzenia prawodawstwa na jego wdrażanie. W 2015 r. przeprowadzono przegląd strategiczny, aby sprecyzować przyszłe priorytety i działania ESMA. Zgodnie ze swoją orientacją strategiczną na lata 2016–2020 ESMA przydzieli więcej zasobów na działania związane z konwergencją praktyk nadzorczych, a ograniczy działania związane z jednolitym zbiorem przepisów. Istnieje duże pole dla dalszej konwergencji praktyk nadzorczych i podejść wśród krajowych organów regulacyjnych. Konwergencja praktyk nadzorczych nie oznacza, że naszym celem będzie wypracowanie podejścia uniwersalnego, lecz oznacza, że ESMA będzie promowała spójne i skuteczne krajowe stosowanie prawa Unii w sposób zapewniający, aby te same zasady stosowały się do uczestników rynku bez względu na to, gdzie się znajdują. W 2015 r. pierwsze przykłady tej strategicznej zmiany działania można było zaobserwować w odniesieniu do udziału ESMA w kolegiach organów nadzoru CCP, jak również wzajemnej oceny praktyk nadzorczych w ramach MAR.

Prace ESMA na rzecz konwergencji praktyk nadzorczych będą stanowiły ważny element unii rynków kapitałowych, gdyż spójne stosowanie jest konieczne dla zapewnienia, aby jednolity zbiór przepisów na papierze stał się w praktyce jednolitym rynkiem. Jeżeli chodzi o priorytety ESMA, obejmuje to wdrożenie MiFID II, spójny nadzór nad CCP i wsparcie ESMA w odniesieniu do konkretnych zagadnień związanych z unią rynków kapitałowych, takich jak ustalenia dotyczące paszportów w kontekście zarządzania aktywami.

W 2015 r. ESMA nadal odgrywała istotną rolę we współpracy międzynarodowej w kwestiach regulacji i nadzoru. Obejmowało to uzgodnienie warunków współpracy, które zapewniają wspólne działanie w praktyce różnych regionalnych regulacji oraz przynoszą szersze korzyści inwestorom i uczestnikom rynku. Oznacza to przejście do uznawania podmiotów z państw trzecich takich jak CCP lub przygotowanie się na ustalenia dotyczące paszportów AFI spoza UE, jak również podpisanie protokołów ustaleń w sprawie instrumentów pochodnych i agencji ratingowych. Na poziomie tworzenia przepisów ESMA nadal czynnie uczestniczyła w Radzie IOSCO, kilku komitetach politycznych IOSCO, a także w Europejskim Komitecie Regionalnym.

Na zakończenie chciałbym podziękować moim współpracownikom z organów krajowych UE, którzy, jako członkowie Rady Organów Nadzoru, przyczynili się do osiągnięcia istotnych postępów w realizacji naszych celów. Dziękuję również moim kolegom i koleżankom z zarządu za pomoc i porady umożliwiające zapewnienie sprawnego funkcjonowania Urzędu.

Realizacja żadnego z wymienionych powyżej działań nie byłaby jednak możliwa bez udziału osób, których zaangażowanie i ciężka praca umożliwiły ESMA osiągnięcie takich wyników w 2015 r., tj. pracowników.

Steven Maijoor

Przewodniczący

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

Słowo wstępne dyrektora wykonawczej

Patrząc wstecz, rok 2015 można opisać jako ważny rok przejściowy dla ESMA. Był to rok wiążący się z dostarczeniem kluczowych części jednolitego zbioru przepisów, lecz także rok solidnego przygotowywania się przez ESMA do zmiany nacisku na konwergencję praktyk nadzorczych – obszaru, w którym nadciąga wiele nowych wyzwań. Ta zmiana obszaru zainteresowania musiała zostać odzwierciedlona w wewnętrznej organizacji ESMA.

Nowy etap rozwoju ESMA wymagał zmienionej orientacji strategicznej na lata 2016–2020, którą uzgodniono w maju 2015 r. Aby wesprzeć ten nowy kierunek, rozpoczęliśmy wewnętrzną reorganizację, która odzwierciedla i wspiera działania pomagające nam osiągnąć cele ustawowe – a mianowicie ocenę ryzyka, jednolity zbiór przepisów, konwergencję praktyk nadzorczych i nadzór.

Reorganizacja odbyła się w listopadzie 2015 r., a główne zmiany organizacyjne obejmowały utworzenie przekrojowego Departamentu ds. Analizy Ryzyka i Ekonomiki, skoncentrowanie działań w zakresie nadzoru w jednym Departamencie ds. Nadzoru oraz utworzenie nowego Departamentu ds. Działalności Agencji, aby zapewnić jednostkę międzydepartamentalną wspomagającą nasze działania w zakresie zarządzania, planowania i kontaktów zewnętrznych. W obszarze konwergencji praktyk nadzorczych utworzyliśmy mały centralny zespół koordynujący istotne prace w zakresie konwergencji praktyk nadzorczych, które są prowadzone w całej organizacji. W nowej strukturze spodziewamy się pracować nad projektami w sposób w większym stopniu multidyscyplinarny, oparty na różnych obszarach wiedzy eksperckiej, w celu zapewnienia, abyśmy mogli poradzić sobie z przyszłymi wyzwaniami.

Doskonała współpraca między różnymi departamentami i pracownikami na wszystkich szczeblach umożliwiła płynne przejście ze starej struktury na nową. Osadzenie nowej organizacji będzie wymagało stałego wysiłku i skupienia się nas wszystkich za zapewnieniu, abyśmy pozostali dobrze zorganizowani i mogli z powodzeniem realizować naszą orientację strategiczną przez następne pięć lat i dłużej.

Pomijając zmianę orientacji strategicznej i wewnętrzną reorganizację, rok 2015 był pracowitym rokiem, w którym ESMA musiała realizować wymagający program prac. Utrzymanie tempa pod względem zaspokajania ciągle rosnących oczekiwań wobec ESMA w warunkach ograniczonych zasobów może stanowić wyzwanie. W ubiegłym roku ESMA dowiodła, że jest w stanie zaspokoić te oczekiwania i stawić czoła wyzwaniom. Dobiegając piątej rocznicy ustanowienia, ESMA stał się dobrze ugruntowanym i rozpoznawalnym urzędem w UE, który wciąż osiąga wyniki w kontekście wymagającego programu reform. Dla mnie, jako dyrektora wykonawczej, oznaczało to dalsze silne skupienie się na bieżącej działalności, w tym na zarządzaniu naszymi budżetem i zasobami ludzkimi oraz na planowaniu, monitorowaniu i realizowaniu programu prac ESMA.

W 2015 r. ESMA nadal poprawiała swoje wewnętrzne funkcjonowanie poprzez przyjęcie nowych przepisów wykonawczych, polityki i procedur w obszarach zasobów ludzkich, finansów i udzielania zamówień, ale też w obszarze zarządzania obiektami i technologii informacyjnych. Wsparło je badanie nowych elektronicznych przepływów pracy w odniesieniu do określonych procesów, które będą wdrażane i dalej rozwijane w 2016 r. Zmiany te umożliwią uproszczenie procesów administracyjnych i zwiększą naszą efektywność jako organizacji. Rachunek kosztów działań był dalej rozwijany w 2015 r., umożliwiając ESMA zwiększenie przejrzystości i monitorowanie swoich centrów kosztów, co jest szczególnie istotne w przypadku pobierania opłat bezpośrednio od sektora (obecnie w ramach działań ESMA w zakresie nadzoru nad agencjami ratingowymi i repozytoriami transakcji). Jeżeli chodzi o kwestie informatyczne, dostarczyliśmy pięć nowych systemów, które pomogą wspierać agendę regulacyjną poprzez dostarczanie informacji społeczności organów nadzoru i szerszemu gronu odbiorców.

Przejscie do wdrażania jednolitego zbioru przepisów i w kierunku większej konwergencji praktyk nadzorczych oznacza również, że ESMA nadal będzie ośrodkiem dla właściwych organów krajowych. W 2015 r. obejmowało to rozpoczęcie tworzenia i obsługi ogólnounijnych systemów informatycznych służących gromadzeniu i publikowaniu danych oraz umożliwiających skuteczne funkcjonowanie rynków UE. Właściwe organy krajowe z 27 państw zgodziły się powierzyć ESMA zadania budowy i obsługi określonych systemów informatycznych związanych z MiFID II. Jednocześnie trwają prace nad rozwiązaniem dotyczącym ośrodka informatycznego na potrzeby sprawozdań z obrotu instrumentami pochodnymi zgodnie z EMIR. W rezultacie stajemy się centralnym punktem infrastruktury systemów europejskich rynków kapitałowych, a nawet samego rynku. Musimy nadal rozwijać naszą zdolność informatyczną na podstawie udanej realizacji projektów z zakresu technologii informacyjnych. To właśnie te wspólne systemy i podejścia do gromadzenia i publikacji danych oraz ich wykorzystywania w ramach regulacyjnych stanowią sedno prawdziwie zintegrowanych rynków i wspólnych rozwiązań w zakresie nadzoru.

Ostatnim technologicznym i komunikacyjnym usprawnieniem na koniec 2015 r. było uruchomienie zmienionej strony internetowej. Nasze podejście do projektu i konstrukcji strony internetowej wiązało się z zaangażowaniem zewnętrznych zainteresowanych stron, co miało na celu zapewnienie, aby nowy projekt zaspokajał ich potrzeby jako użytkowników pod względem użyteczności i treści. Rezultatem jest – i mam nadzieję, że zgodzą się państwo ze mną – łatwiej dostępne i zapewniające więcej informacji zasoby dla naszych zainteresowanych stron.

Aby umożliwić ESMA dalsze odgrywanie jej roli w pełnym wymiarze i pokonywanie wielu wyzwań, musimy być silną i stabilną organizacją, co zależy od personelu ESMA. Dlatego właśnie pragnę podziękować wszystkim współpracownikom za ich nieustrudzone wysiłki w 2015 r. Możemy być dumni z tego, co osiągnęliśmy dzięki osobistemu poświęceniu i zaangażowaniu każdej osoby w organizacji w realizację celów ESMA.

Jestem również bardzo wdzięczna koleżankom i kolegom z zarządu i Rady Organów Nadzoru za stałe wspieranie urzędu w 2015 r. Na przyszłe lata mamy wyznaczone ambitne cele. Liczę na dalszą owocną współpracę z organami nadzoru i organami regulacyjnymi oraz na nasze silne zaangażowanie we współpracę z innymi zainteresowanymi stronami.

Verena Ross

Dyrektor wykonawcza

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych

Spis treści

Słowo wstępne przewodniczącego	2
Słowo wstępne dyrektor wykonawczej	5
1. Misja i cele ESMA.....	8
Misja i cele na 2015 r.....	8
2. Realizacja celów z 2015 r. przez ESMA	10
2.1. Konwergencja	10
2.2. Monitorowanie i analiza ryzyka	11
2.3. Jednolity zbiór przepisów	12
3. Struktura organizacyjna ESMA.....	14

1. Misja i cele ESMA

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) jest niezależnym organem UE utworzonym na mocy rozporządzenia ustanawiającego ESMA¹. Jego zadaniem jest wzmacnianie ochrony inwestorów oraz promowanie stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków finansowych. Jako niezależny organ ESMA realizuje te cele poprzez ocenę ryzyka dla inwestorów, rynków i stabilności finansowej; zbliżające się do końca prace nad jednolitym zbiorem przepisów dla rynków finansowych UE; promowanie konwergencji praktyk nadzorczych oraz bezpośredni nadzór nad określonymi podmiotami finansowymi.

ESMA stanowi część Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (ESNF), zdecentralizowanego, wielopłaszczyznowego systemu organów nadzoru mikro- i makroostrożnościowego ustanowionych przez instytucje europejskie w celu zapewnienia spójnego i jednolitego nadzoru finansowego w UE. System ten składa się z Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) oraz trzech Europejskich Urzędów Nadzoru – ESMA z siedzibą w Paryżu, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EUBN) z siedzibą w Londynie oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA) z siedzibą we Frankfurcie – wraz z właściwymi organami krajowymi państw członkowskich. ESMA, wraz z EUBN i EIOPA, stanowi część Wspólnego Komitetu, który działa na rzecz zapewnienia międzysektorowej spójności i wspólnego stanowiska w obszarze nadzoru nad konglomeratami finansowymi oraz w innych kwestiach międzysektorowych.

ESMA odpowiada przed Parlamentem Europejskim i Radą Europejską oraz ściśle współpracuje z Komisją Europejską (Komisja).

Misja i cele na 2015 r.

Misją ESMA, opartą na rozporządzeniu ustanawiającym ESMA², jest wzmacnianie ochrony inwestorów oraz promowanie stabilnych i prawidłowo funkcjonujących rynków finansowych w Unii Europejskiej.

Właściwa i skuteczna regulacja rynków papierów wartościowych ma zasadnicze znaczenie dla integralności, efektywności i wzrostu gospodarczego rynków finansowych i gospodarki UE; skuteczna regulacja i nadzór są również istotne, jeżeli chodzi o zapewnianie i utrzymywanie zaufania wśród uczestników rynku. Aby sprzyjać tworzeniu takich warunków, ESMA działa na rzecz harmonizacji zarówno przepisów, jak i praktyk nadzorczych.

W celu zapewnienia zharmonizowanego stosowania przepisów w całej UE ESMA ustanawia standardy w odniesieniu do prawodawstwa w dziedzinie papierów wartościowych oraz zapewnia Komisji doradztwo techniczne. ESMA odgrywa również ważną rolę w sprawowaniu bezpośredniego nadzoru nad podmiotami finansowymi o profilu ogólnoeuropejskim – obecnie nadzorem tym objęte są agencje ratingowe oraz repozytoria transakcji. ESMA bierze również udział w sprawowaniu nadzoru nad kontrahentami centralnymi (CCP) za pośrednictwem kolegów organów nadzoru.

Sprawozdanie roczne jest ważnym narzędziem służącym zapewnianiu rozliczalności pod względem wyników ESMA w stosunku do jego celów i rocznego programu prac.

¹ [Rozporządzenie \(UE\) nr 1095/2010 w sprawie ustanowienia ESMA](#)

² [Rozporządzenie \(UE\) nr 1095/2010 w sprawie ustanowienia ESMA](#)

Rolę ESMA można lepiej zrozumieć poprzez trzy cele, którymi są:

- 1. ochrona inwestorów:** lepsze zaspokajanie potrzeb użytkowników usług finansowych i chronienie ich praw jako inwestorów, a zarazem uznawanie ich obowiązków;
- 2. właściwie funkcjonujące rynki:** promowanie uczciwości, przejrzystości, efektywności i prawidłowego funkcjonowania rynków finansowych oraz solidnych infrastruktur rynkowych, oraz
- 3. stabilność finansowa:** w celu wzmocnienia systemu finansowego, aby był odporny na wstrząsy i zaburzenia równowagi finansowej, a jednocześnie wspierał wzrost gospodarczy.

Trzy cele są ze sobą wzajemnie powiązane: przykładowo ochrona inwestorów i właściwie funkcjonujące rynki przyczyniają się do ogólnej stabilności rynku. Jednocześnie zwiększona stabilność finansowa wspiera właściwie funkcjonujące rynki i ochronę inwestorów.

Cztery zadania, które pomagają ESMA w realizacji swoich misji i celów, to:

I. Konwergencja

Promowanie konwergencji praktyk nadzorczych ma na celu zapewnienie równych szans dla wysokiej jakości regulacji i nadzoru, bez arbitrażu regulacyjnego czy „wyścigu do dna” między państwami członkowskimi. Spójne wdrażanie i stosowanie zasad zapewnia bezpieczeństwo systemu finansowego, chroni inwestorów i zapewnia właściwie funkcjonujące rynki.

Konwergencja praktyk nadzorczych wiąże się z wymianą najlepszych praktyk i zwiększeniem wydajności zarówno dla krajowych organów ds. konkurencji, jak i dla sektora finansowego. Działanie to jest realizowane w ścisłej współpracy z krajowymi organami ds. konkurencji. Stanowisko ESMA w ESFS nadaje jej kompetencje do przeprowadzania wzajemnej oceny, ustalania unijnych wymogów dotyczących przekazywania danych, przeprowadzania badań tematycznych i wspólnych programów prac, sporządzania opinii, wytycznych oraz pytań i odpowiedzi, lecz również do budowania ścisłej sieci, która może prowadzić wymianę najlepszych praktyk i szkolić organy nadzoru.

Uczestnictwo ESMA w kolegiach organów nadzoru kontrahentów centralnych (CCP) przyczynia się do konwergencji praktyk nadzorczych w tym konkretnym obszarze. ESMA aktywnie wspiera międzynarodową koordynację i konwergencję nadzorczą, na przykład poprzez swój udział w IOSCO.

II. Monitorowanie i analiza ryzyka

Ocena ryzyk dla inwestorów, rynków i stabilności finansowej ma na celu zauważenie powstających tendencji, ryzyk i zagrożeń oraz – ewentualnie – wskazać możliwości, by można było podjąć wobec nich niezwłoczne działania. ESMA wykorzystuje swoją unikalną pozycję, by zidentyfikować rozwój sytuacji rynkowej, który zagraża stabilności finansowej, ochronie inwestorów lub prawidłowemu funkcjonowaniu europejskich rynków finansowych.

Oceny ryzyka ESMA opierają się na ocenach ryzyka przeprowadzonych przez inne Europejskie Urzędy Nadzoru i krajowe organy ds. konkurencji i stanowią ich uzupełnienie oraz przyczyniają się do systemowej pracy podjętej przez ESRB, która w coraz większym stopniu koncentruje się na ryzyku stabilności na rynkach finansowych. W ujęciu wewnętrznym wynik funkcji oceny ryzyka przyczynia się do pracy ESMA nad jednolitym zbiorem przepisów, konwergencją praktyk nadzorczych i bezpośrednim nadzorem nad określonymi podmiotami finansowymi.

W ujęciu zewnętrznym promujemy przejrzystość i ochronę inwestorów przez udostępnianie informacji inwestorom za pośrednictwem naszych publicznych rejestrów i baz danych oraz w razie potrzeby wydając ostrzeżenia dla inwestorów. Funkcja analizy ryzyka ściśle monitoruje korzyści i ryzyka płynące z innowacji finansowych na europejskich rynkach finansowych.

III. Jednolity zbiór przepisów

Ustanowienie jednolitego zbioru przepisów dla rynków finansowych UE ma na celu wspieranie jednolitego rynku UE poprzez stworzenie równych szans dla inwestorów i emitentów w UE. ESMA przyczynia się do podnoszenia jakości jednolitego zbioru przepisów dla rynków finansowych UE poprzez opracowanie standardów technicznych oraz udzielanie instytucjom UE doradztwa w zakresie projektów legislacyjnych. Rola ESMA polegająca na ustanawianiu standardów była jej podstawowym zadaniem w pierwszych latach działalności, dzięki czemu powstał szereg technicznych szczegółowych dotyczących wdrażania, obejmujących cały zakres europejskiego rynku papierów wartościowych.

IV. Nadzór

ESMA sprawuje bezpośredni nadzór nad określonymi podmiotami finansowymi: agencjami ratingowymi i repozytoriami transakcji. Podmioty te stanowią istotne elementy infrastruktury rynkowej UE. Nadzór nad agencjami ratingowymi pomaga zwiększyć integralność, odpowiedzialność, dobre zarządzanie i niezależność działalności w zakresie ratingu kredytowego. W związku z tym sprawowany przez ESMA nadzór zapewnia wysoką jakość ratingów i pomaga chronić interesy inwestorów. Sprawowany przez ESMA nadzór nad repozytoriami transakcji zapewnia, by repozytoria transakcji na bieżąco spełniały wszystkie wymogi EMIR, tym samym umożliwiając organom dostęp do danych i szczegółowych informacji na temat kontraktów na instrumenty pochodne w celu zrealizowania przez nie ich odpowiednich misji. Sprawowany przez ESMA nadzór nad repozytoriami transakcji stanowi zatem klucz do zapewnienia wysokiej jakości danych i przejrzystości na rynkach instrumentów pochodnych.

Cztery działania ESMA są ze sobą ściśle związane. Doświadczenia zdobyte dzięki ocenie ryzyka przyczyniają się do pracy nad jednolitym zbiorem przepisów, konwergencją praktyk nadzorczych i bezpośrednim nadzorem i odwrotnie. Uważamy, że konwergencja praktyk nadzorczych stanowi wyraźną realizację i stosowanie jednolitego zbioru przepisów. Bezpośredni nadzór nad agencjami ratingowymi i repozytoriami transakcji odnosi korzyści z przeprowadzonej przez nas oceny ryzyka i działań w zakresie jednolitego zbioru przepisów, jak również wnosi w nie wkład.

2. Realizacja celów z 2015 r. przez ESMA

2.1. Konwergencja

ESMA – oraz inne organy nadzorcze – została utworzona, aby wzmocnić konwergencję praktyk nadzorczych poprzez zmniejszenie arbitrażu regulacyjnego wynikającego ze zróżnicowania praktyk nadzorczych stosowanych w UE. Stało się tak dlatego, że tak zróżnicowane praktyki nadzorcze mogą stanowić zagrożenie nie tylko dla integralności, efektywności i prawidłowego funkcjonowania rynków, ale ostatecznie również dla ich stabilności finansowej i ochrony inwestorów.

ESMA ma na celu przeprowadzenie swoich działań w zakresie konwergencji – oprócz innych inicjatyw – poprzez wydanie wytycznych i zaleceń w obszarach, w których występuje różnica w stosowaniu, zapewnianie pytań i odpowiedzi, by towarzyszyły wdrażaniu przepisów, oraz poprzez ułatwianie wymiany doświadczeń między odpowiednimi organami krajowymi, koordynacji działań nadzorczych, opracowywania skutecznych podejść nadzorczych, oceny nadzoru przez odpowiednie organy krajowe za pośrednictwem wzajemnych ocen oraz identyfikacji barier dla skoordynowanego nadzoru.

Skuteczny nadzór nad rynkami finansowymi jest zadaniem złożonym i obecnie istnieje duże pole dla zwiększenia konwergencji praktyk nadzorczych i podejść wśród krajowych właściwych organów. ESMA będzie pracowała z właściwymi organami narodowymi w celu poprawy praktyk i zapewnienia ich konwergencji, zapewniając najlepsze wykorzystanie ograniczonych zasobów.

Ogólny cel polega na osiągnięciu wysokich, spójnych standardów w zakresie nadzoru w całej UE.

W 2015 r. ESMA uwzględniła nowy aspekt swojej pracy, tworząc komisję stałą ds. konwergencji praktyk nadzorczych, która będzie stale prowadziła program konwergencji. Osiągnięcia ESMA w obszarze konwergencji praktyk nadzorczych obejmowały wydanie wytycznych dla przyszłego spójnego zastosowania MiFID II/ MiFIR i rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku. Aby zwiększyć zakres działań regulacyjnych w zakresie konwergencji, ESMA skoordynowała czasowe zakazy zgodnie z rozporządzeniem w sprawie krótkiej sprzedaży i oceniła konwergencję kolegiów organów nadzoru CCP.

Również w obszarze zarządzania aktywami ESMA pomogła w dalszej harmonizacji zasad związanych z funduszami hedgingowymi (dyrektywa w sprawie ZAFI) i funduszami inwestycyjnymi typu ETF oraz w zwiększaniu wykorzystania dokumentów zawierających kluczowe informacje dla inwestorów. ESMA zaproponowała również, by rozszerzyć paszport dyrektywy w sprawie ZAFI na podmioty pochodzące z niektórych państw trzecich.

Pomoc w zwiększeniu konwergencji praktyk nadzorczych oznaczała również postęp w zakresie programu polityki przez przygotowanie wejścia w życie rozporządzenia w sprawie rozrachunku papierów wartościowych i centralnych depozytów papierów wartościowych, promowanie zharmonizowanego stosowania dyrektywy w sprawie przejrzystości, jak również przyczynienie się do rozwoju rachunkowości (MSSF) i zasad audytu, przy jednoczesnym wprowadzeniu wspólnych priorytetów w zakresie egzekwowania.

Ponadto wprowadzone zostały liczne programy zadaniowe prowadzone wspólnie przez EUNB i EIOPA w zakresie międzysektorowej konwergencji, w ramach wspólnego komitetu Europejskich Urzędów Nadzoru, aby zapewnić konwergencję podejść regulacyjnych między rynkami bankowości, ubezpieczeń i papierów wartościowych. W 2015 r. wiązało się to z pracą nad takimi kwestiami, jak sekurytyzacja, przeciwdziałanie praniu pieniędzy, konglomeraty finansowe i udzielanie zautomatyzowanych porad w usługach finansowych.

ESMA powołuje komisję stałą ds. konwergencji praktyk nadzorczych

Zgodnie ze strategiczną orientacją ESMA na lata 2016–2020 zwrot ku bardziej spójnym działaniom odzwierciedlony jest przez ustanowienie komisji stałej ds. konwergencji praktyk nadzorczych i uchylenie komisji rewizyjnej. Pierwsze posiedzenie odbyło się pod koniec 2015 r., a w styczniu 2016 r. rada nadzorcza zaakceptowała zakres zadań nowej komisji stałej ds. konwergencji praktyk nadzorczych. Wspomniana nowa komisja stała jest odpowiedzialna za promowanie wspólnych ram z ESMA w zakresie konwergencji praktyk nadzorczych, określając tematy oraz przeprowadzając wzajemne oceny, rozpatrując kwestie związane z przekrojową konwergencją praktyk nadzorczych i nadzorując wdrożenie programu prac w zakresie konwergencji praktyk nadzorczych.

Metodyka³byłej komisji rewizyjnej nadal będzie stosowana we wzajemnych ocenach. Przedstawiciele wysokiego szczebla z dobrym przygotowaniem w dziedzinie krajowej działalności nadzorczej właściwych organów narodowych tworzą komisję stałą ds. konwergencji praktyk nadzorczych.

Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć w pełnej wersji [sprawozdania rocznego ESMA w języku angielskim](#):

2.2. Monitorowanie i analiza ryzyka

Ocena ryzyk dla inwestorów, rynków i stabilności finansowej stanowi klucz do zauważenia powstających tendencji, ryzyk i zagrożeń i – ewentualnie – wskazania możliwości podjęcia wobec nich niezwłocznych działań. ESMA wykorzystuje swoją unikalną pozycję, by zidentyfikować rozwój sytuacji rynkowej, który zagraża stabilności finansowej, ochronie inwestorów lub prawidłowemu funkcjonowaniu rynków finansowych. Oceny ryzyka ESMA opierają się na ocenach ryzyka przeprowadzonych przez

³ ([ESMA/2013/1709](#))

inne Europejskie Urzędy Nadzoru i stanowią ich uzupełnienie oraz przyczyniają się do systemowej pracy podjętej przez ESRB, która w coraz większym stopniu koncentruje się na ryzyku stabilności na rynkach finansowych. W ujęciu wewnętrznym wyniki funkcji oceny ryzyka przyczyniają się do pracy ESMA nad jednolitym zbiorem przepisów, konwergencją praktyk nadzorczych i bezpośrednim nadzorem nad określonymi podmiotami finansowymi. W ujęciu zewnętrznym promujemy przejrzystość i ochronę inwestorów przez udostępnianie informacji inwestorom za pośrednictwem naszych publicznych rejestrów i baz danych oraz w razie potrzeby wydając ostrzeżenia dla inwestorów. Funkcja analizy ryzyka ściśle monitoruje korzyści i ryzyko płynące z innowacji finansowych na rynkach finansowych UE.

W 2015 r. ESMA monitorowała tendencje, ryzyko i zagrożenia na rynkach papierów wartościowych UE, przyczyniając się również do ocen ryzyka Europejskich Urzędów Nadzoru i Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB). ESMA ostrzegła również inwestorów przed bardzo wysokim ryzykiem rynkowym w połowie 2015 r. i nadal prowadziła szczegółowe projekty badawcze w takich kwestiach, jak fundusze inwestycyjne, działalność parabankowa i płynność rynku obligacji, które mogą wpływać na ryzyko systemowe.

W 2015 r. ESMA przygotowała także pierwszy paneuropejski test warunków skrajnych, opracowując metody, określając procedurę i zbierając dane.

Ponadto ESMA wdrożyła europejską platformę ratingową, która stanie się pomocnym narzędziem w celu monitorowania i porównywania działalności w zakresie ratingu. Działanie to zostało uzupełnione sprawozdaniem dotyczącym wykonalności mapowania ratingów kredytowych.

ESMA monitorowała również działalność finansową, innowacje i tendencje inwestorów indywidualnych, aby dotrzymać kroku innowacjom finansowym, w związku z którymi Urząd ocenia ryzyko, a także korzyści wynikające z nowych tendencji i produktów. Wśród zagadnień objętych monitorowaniem znalazły się waluty wirtualne i finansowanie strukturyzowane. Ponadto w 2015 r. ESMA przygotowywała się do uzyskania uprawnień w zakresie interwencji produktowej, które Urząd otrzyma zgodnie z MiFID II – począwszy od ostrzeżeń aż do możliwych zakazów nakładanych na produkty.

Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć w pełnej wersji [sprawozdania rocznego ESMA w języku angielskim](#):

2.3. Jednolity zbiór przepisów

Kryzys finansowy ujawnił negatywny wpływ, jaki brak harmonizacji w zakresie stosowania przepisów może wywrzeć na rynkach finansowych, konsumentach funkcjonujących w ich ramach oraz ogólnie rozumianych gospodarkach. Dlatego też uznano, że należy wprowadzić skuteczne instrumenty służące zapewnieniu bardziej zharmonizowanego stosowania przepisów prawa UE. Aby wspierać działania na rzecz zwiększania spójności przepisów w zakresie papierów wartościowych oraz ich stosowania, ESMA może wydawać regulacyjne i wykonawcze standardy techniczne w celu zapewnienia inwestorom równych warunków działania i objęcia ich odpowiednią ochroną, doprecyzowując i wyjaśniając prawodawstwo unijne poziomu 1.

Wspomniane standardy techniczne służą zwiększaniu jakości i spójności nadzoru krajowego, wzmacnianiu nadzoru nad grupami transgranicznymi oraz ustanowieniu jednolitego zbioru przepisów UE mających zastosowanie do wszystkich uczestników rynku finansowego w ramach rynku wewnętrznego. ESMA jest odpowiedzialna za opracowanie standardów technicznych w odniesieniu do tych aktów prawnych, które regulują kwestie związane z funkcjonowaniem europejskich rynków papierów wartościowych (MiFID), ich infrastrukturą (EMIR) oraz prawidłowym działaniem (rozporządzenie dotyczące krótkiej sprzedaży, dyrektywa w sprawie nadużyć na rynku), a także za opracowanie regulacyjnych standardów technicznych dla kluczowych uczestników rynku, takich jak agencje ratingowe i fundusze inwestycyjne (UCITS, dyrektywa w sprawie ZAFI).

W 2015 r. dostarczenie jednolitego zbioru przepisów dla rynków papierów wartościowych wymagało opracowania ram wdrażania MiFID II poprzez standardy techniczne. Wspomniane standardy dotyczyły kwestii takich jak nowe zasady dotyczące przejrzystości dla kapitału własnego i obcego oraz wymogi dla systemów obrotu, przedsiębiorstw oraz w zakresie finansowej ochrony konsumentów i pośredników.

Główne osiągnięcie, jak było stworzenie jednolitego zbioru przepisów dla czynności posttransakcyjnych, wymagało pracy zarówno nad EMIR, jak i nad rozporządzeniem w sprawie rozrachunku papierów wartościowych i centralnych depozytów papierów wartościowych. W 2015 r. przedmiotem zainteresowania ESMA stało się poprawne wdrożenie EMIR poprzez wprowadzenie zasad zatwierdzania w zakresie zgłaszania transakcji oraz odczytywania obowiązków rozliczania dla swapów odsetkowych oraz swapów ryzyka kredytowego, a także dla kontraktów bez dostawy waluty. ESMA zapewniła również instrukcje dotyczące sposobów ulepszenia ram prawnych EMIR. Kolejnym istotnym osiągnięciem było przygotowanie przez EMSA wdrożenia rozporządzenia w sprawie rozrachunku papierów wartościowych i centralnych depozytów papierów wartościowych poprzez dostarczenie standardów technicznych dotyczących wymogów CDPW oraz rozrachunku wewnętrznego.

ESMA objaśniła ramy dla kapitału wysokiego ryzyka oraz funduszy na rzecz przedsiębiorczości społecznej oraz wezwał Komisję do zmodyfikowania dyrektywy UCITS.

Jeżeli chodzi o agencje ratingowe, promowanie jednolitego zbioru przepisów oznaczało zagłębienie się w obszary, które wymagają ulepszeń, aby zwiększyć konkurencję oraz wybór w branży agencji ratingowych.

Jeżeli chodzi o integralność rynku, ESMA zapewniła środki wykonawcze dla rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku w celu zwiększenia integralności i ochrony inwestorów. Co więcej ESMA przygotowała środki wykonawcze dla przyszłych rozporządzeń referencyjnych i dokonał przeglądu zasad dla podmiotów przeprowadzających badania i analizę w zakresie głosowania akcjonariuszy.

MiFID II

Przegląd MiFID jest najprawdopodobniej najbardziej daleko idącym przeglądem prawodawstwa dotyczącego europejskich rynków papierów wartościowych w ostatniej dekadzie i stanowi jedną z najważniejszych odpowiedzi UE na kryzys finansowy.

W MiFID II/MiFID wprowadza się zmiany, które będą miały duży wpływ na rynki finansowe UE, m.in. wymogi dotyczące przejrzystości dla szerszego zakresu klas aktywów; obowiązek obrotu giełdowego instrumentów pochodnych; wymogi dotyczące algorytmicznych, HFT oraz nowych narzędzi nadzoru dla towarowych instrumentów pochodnych. Zmiany te zwiększą również ochronę inwestorów detalicznych dzięki limitom korzystania z prowizji; warunkom świadczenia niezależnego doradztwa inwestycyjnego; surowszym wymogom organizacyjnym dla projektu i dystrybucji produktów; uprawnieniom w zakresie interwencji produktowej; oraz ujawnieniu kosztów i opłat.

Celem nowych ram MiFID II jest zwiększenie bezpieczeństwa, przejrzystości i skuteczności rynków UE oraz wyrównanie warunków działania dla uczestników rynku w obrębie Unii. Współprawodawcy osiągnęli porozumienie polityczne w pierwszych miesiącach 2014 r., a pakiet MiFID II wszedł w życie w lipcu i będzie obowiązywał od stycznia 2018 r.

Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć w pełnej wersji [sprawozdania rocznego ESMA w języku angielskim](#):

3. Struktura organizacyjna ESMA

W 2015 r. kluczowe osiągnięcia ESMA jako organizacji obejmowały ciągłą poprawę jego procesów wewnętrznych oraz reorganizację ESMA w celu odzwierciedlenia jego nowej strategii.

Poza tymi ogólnymi osiągnięciami kluczowym obszarem działalności EMSA pozostały scentralizowane projekty IT i wciąż odnoszono sukcesy w ich wdrażaniu. Wspomniane projekty obejmowały projekty dotyczące nadzoru agencji ratingowych (CRA III), rozporządzenia w sprawie krótkiej sprzedaży, EMIR, MiFIR oraz rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku. Program delegowanych projektów IT był zdecydowanie najważniejszy; w ramach tego programu właściwe organy narodowe delegowały ESMA szczegółowe zadania zgodnie z EMIR i MiFIR. Inne projekty IT dotyczyły wewnętrznej poprawy funkcji wsparcia ESMA.

Co więcej ESMA kontynuowała rozwój swojej funkcji zasobów ludzkich oraz przyszłego zarządzania i wewnętrznej kontroli.

Bieżące zarządzanie

Dyrektor wykonawcza i kierownicy departamentów są odpowiedzialni za bieżące zarządzanie ESMA. ESMA ma sześć departamentów. Kierownicy są odpowiedzialni za działania w poszczególnych obszarach działalności. ESMA stworzyła stanowisko kierownika zespołu w wielu obszarach, aby udzielić wsparcia kierownikom departamentów oraz koordynować pracę w obrębie departamentów. Organy decyzyjne ESMA, zarząd i Rada Organów Nadzoru, zostały wyszczególnione na stronie 9 w rozdziale 1.

Zarząd ESMA spotyka się co tydzień, aby przedyskutować działalność EMSA i kwestie wewnętrzne oraz w stosownych przypadkach uzgodnić rozwiązania tych problemów. Planowanie i monitorowanie działań stanowią najważniejszą część roli zespołu zarządzającego i przyczyniają się do systemu wewnętrznej kontroli ESMA.

Rada Organów Nadzoru co roku we wrześniu przyjmuje roczny program prac na rok następny. Bazuje on na wieloletnim planowaniu, w tym na wieloletnim planie polityki kadrowej. Program prac jest monitorowany wewnętrznie przez cały rok, a sprawozdania dotyczące postępów w jego wdrażaniu są przedkładane zarządowi co kwartał.

Wszechstronny zbiór sprawozdań dotyczących kluczowych działań administracyjnych, takich jak rekrutacja i wykonanie budżetu, przedstawiany jest co miesiąc dyrektorowi wykonawczemu, a zarządowi – co kwartał.

Bardziej szczegółowe informacje można znaleźć w pełnej wersji [sprawozdania rocznego ESMA w języku angielskim](#):